

Op weg naar het succes

KOTARO FUKUMA

Kotaro Fukuma, geboren in Tokyo, is een van de meest vooraanstaande pianisten van Japan. Hij won vele prijzen, en speelde in belangrijke zalen in New York, Londen, Berlijn, Parijs, Beijing, was te gast bij belangrijke orkesten en hij kreeg les van o.a. Leon Fleisher, Mitsuko Uchida en Maria João Pires. We spraken met hem over pianospelen, over als Aziat in Europa arriveren – *lost in translation* – én over zijn coronakindje, een opname bij Naxos van Bach-transcripties, opgenomen op een Bechstein-vleugel. Hij speelde ook bij de opening van de nieuwe Bechsteinvestiging in Tokyo.

Mijnheer Fukuma, hoe geraakt een Japanse jongen gebeten door oude, westerse muziek?

Ik begon met pianospelen toen ik vijf was. Er was een vleugel in huis, en die trok mijn aandacht. Op mijn veertiende besliste ik dat ik pianist wilde worden. Tot dan was ik niet zeker of ik goed genoeg was. Maar toen won ik de zesde prijs in de Gina Bachauer Competition in Salt Lake City. Een jurylid zei me na de prijsuitreiking dat ik hem ontroerd had, en dat ik een mooie muzikant kon worden. Dat was het grootste compliment dat ik ooit kreeg.

Ik wilde in Europa studeren, de bakermat van de muziek waarvan ik hield. Omdat mijn zus zo mooi vertelde over Parijs en mijn moeder zeer francofiel is, werd het Parijs. Op mijn negentiende werd ik toegelaten in het Conservatoire Supérieur.

Hangt dat samen met uw voorliefde voor Franse muziek?

Het ging me toch vooral om de reputatie van het Conservatoire. Er was geen laagste leeftijdsgrens – ik hoorde piepjonge kinderen die alles al veel beter konden dan ik. Tot dan had ik geen medestudenten gehad, want alleen privélessen gekregen. Mijn lerares in Japan was niet beroemd, maar heel goed. Zij raadde me aan in Europa te studeren, al betwijfelde ze dat ik alleen zou kunnen overleven (lacht). Achteraf snap ik het wel – het is niet evident, helemaal alleen in een totaal vreemde cultuur. Mijn ouders wilden net dat ik dat soort ervaring opdeed. Hun bezorgdheid was vooral of ik wel goed genoeg was (lacht). Het eerste jaar in Parijs was hard: ik sprak de taal onvoldoende, ik had het gevoel achterop te zijn, en had geen enkele ervaring met kamermuziek. Daarna ging het goed. Ik behaalde de tweede prijs van de Helsinki International Competition, mijn eerste professionele wedstrijd. Iedereen was blij, behalve mijn vader.

Hij is niet zo thuis in muziek, en vond dat ik eerste moest eindigen. Toen ik vertrok uit Japan gaf hij me twee jaar om succes te behalen.

Definieer 'succes'...

Precies! Maar het jaar daarna won ik de Cleveland Competition. Toen was ook mijn vader overtuigd. Die overwinning heeft veel voor mijn carrière betekend. Ik kon eindelijk orkestervaring opdoen; mijn eerste keer met orkest was in de Helsinki Competition...

Wat speelde u toen?

Het linkerhandconcerto van Ravel. De tweede keer was in Cleveland: het Eerste van Brahms. Toen ik door de staf van Cleveland Competition aan mijn impresario werd voorgesteld – het contract hoorde bij de prijs – moest ik toegeven dat ik maar vijf concerto's speelde. Consternatie. Er was echt voortdurend van alles in te halen. Ik besloot vijf nieuwe concerto's per jaar te studeren. Ik weigerde geen enkele aanbieding om met orkest te spelen, en heb nu ruim 50 concerto's op mijn repertoire.

U hebt als niet-westerling zowel in Frankrijk als in Amerika en Duitsland gestudeerd. Bestaan er nog 'scholen'?

Ik denk van wel, maar niet in fysieke zin – Duitse muziek vanuit de arm, Franse vanuit de vinger, die categorieën zijn weg. Concepten ver-

MASAAKI HIRAGA

schillen nog wel. Mijn Franse leraars spraken over kleur en poëzie, die in Duitsland over analyse. Maar ik ben nooit ergens toe gedwongen, noch technisch, noch stilistisch.

Uw nieuwe plaat is gewijd aan Bach-transcripties, waaronder die van uzelf. Daarmee plaatst u zich in een lange traditie.

Ik heb veel transcripties gespeeld, en niet alleen van Bach. Ik doe vaak programma's met uitsluitend transcripties. Het idee ontstond nadat ik gevraagd werd voor een barokfestival op Malta. Ik koos Bach-transcripties, maar niet alleen van Busoni of Liszt. Ik maakte zelf een transcriptie van *Erbarme dich* uit de Mattheuspasie – het favoriete stuk van Toru Takemitsu (de Japanse componist en leerling van Messiaen, red). Verder maakte ik een voorstelling met Mathieu Ganio – sterdanser in de Opéra de Paris. Ik moest barokmuziek spelen en koos Rameau, Couperin, en ook Bach-arrangementen van een pascaille en een fuga door Eugen d'Albert, en een prelude & fuga door Liszt. Na dat project waren er nogal wat mensen die naar een opname vroegen. Zo kwam in samenwerking met Naxos dit project tot stand, waaraan ik door de vele geannuleerde concerten nogal wat tijd kon besteden.

U koos voor een Bechstein.

Ik ben nochtans niet vastgeklonken aan een merk. Maar de Bechstein gaf me precies de goede mix van intimiteit, transparantie en de zangerige klank – het allerbelangrijkste bij Bach.

RUDY TAMBUYSER